

הלכות פסח

מהגאון רבי צבי רותן שליט"א

רב מתחם המשולש, ופסטורל

ברכת האילנות | מקומות החייבים בדיקה | שימוש במוצרים בפסח | הלכות מכירת
חמץ | הלכות בדיקת חמץ | דיני ליל הסדר |

דיני ברכת האילנות

- מברכים על פרחים העשויים להצמיח פירות.
- נוהגים לברך במקום שיש שני אילנות, בשני מינים.
- אם ראה אילנות ולא בירך בפעם הראשונה, יכול לברך בפעם השנייה אם רואה עוד פרחים באילן.
- אילנות בעציצים אם זה עציץ נקוב, מברכים, ובעציץ שאינו נקוב, אין מברכים.
- שייך לברך אף בלילה אם רואים את האילנות והפרחים.

מקומות החייבים בבדיקה

- כל מקום שיכול להגיע אליו חמץ אפי בדרך אקראי חייב בבדיקה.
- פירורי חמץ שקשה להגיע אליהם, כגון מקומות שצריך לפתוח הברגה, וכדו', אינם חייבים בביעור דינם כחמץ שנפלה עליו מפולת.
- פירורי חמץ ברצפה שנדרסים ע"י בני אדם אין עליהם חיוב בדיקה וביעור, אך צריך לבדוק את החמץ שנמצא בפינות הבית, מכיוון שאינו נדרס.
- לאחר שניקו את החדרים והרהיטים מחמץ, צריך לבדוק בנר או בפנס את החמץ, וע"י זה נפטר מבדיקה בהמשך, מדין מקום שאין מכניסים בו חמץ, לכן ראוי שכל מקום שניקה כגון מקרר, יבדוק בו חמץ בלילה, וע"י כך נפטר מחיוב בדיקה של ליל בדיקת חמץ.

פירוט מקומות הצריכים בדיקה מחמץ.

חדר שינה

- יש לבדוק את המזרונים, ותחת המיטות, דמצוי שיש חמץ על הבגדים ונדבקים שם.

ב. מדפי הבגדים: אם עשוי להיכנס ולקחת/להחליף בגד באמצע הסעודה, חייב בדיקה, אבל מדפים שיש בהם רק בגדים לאחסנת, אין צריך ניקיון ובדיקה.

ג. הבגדים צריכים בדיקה, ובמיוחד הכיסים, ואם הניחם בכביסה כאשר הכיסים כלפי חוץ, מועיל משום שנפגם מחומרי הכביסה, אבל בכיסים לבפנים, לא מועיל, דשמוא יש שם חמץ בתוך ניילון.

ד. תיקים יש לבדוק מכיון שמניחים בהם חמץ.

חדר ילדים

א. צריך לבדוק את המיטות והמזרנים, ובכל הארונות שילדים יכולים להכניס בהם חמץ, וכן המגירות שלהם.

ב. צריך לבדוק את כל הצעצועים, אם רוצים להשתמש בהם בפסח, ואם לאו יכול למכרם לגוי ולא להשתמש בהם כלל בפסח.

ג. שייך לנקות את הצעצועים במכונת כביסה, וכן בובות ילדים, שאף אם יש בהם פירוורי חמץ נפגמים ע"י המכונה.

ד. ילקוטים של הילדים חייבים בדיקה, דמצוי שיש בהם חמץ, ואם מוכרם לגוי פטורים מבדיקה.

הסלון

א. השולחן והכיסאות צריך לנקותם היטב, ובכיסאות שיש חריצים צריך לנקותם ע"י חומר פוגם, דאם יש פירוורי חמץ נפגמים,

ב. השולחן, צריך לכסותו בנייר או בניילון, ועל זה לפרוס מפה.

ג. ספות, צריך לנקותם היטב בחריצים וברווחים שבין הכריות, ואם זה מקום שאי אפשר להגיע אליו, הוי כנפלה עליו מפולת ואין צריך לבער.

ד. ארונות ספרים, חייבים לבדוקם, כיוון שבזמן האוכל ניגשים לספרים, ובבית שיש ילדים, יש לבדוק כל מקום בארון שמצוי שילד יכול להכניס לשם חמץ.

ה. הספרים עצמם, אם מקפידים כל השנה שלא לאכול איתם חמץ, אין צריך לבדוקם, אבל יש להיזהר שלא לאכול איתם בפסח.

ו. ברכונים וזמירות שבת אין להשתמש בהם בפסח, ויש למוכרם במכירת חמץ.

המטבח

א. ארונות מטבח: המעוניין להשתמש בהם בפסח, ינקם היטב ע"י חומר פוגם, ויבדקם ויכסם בנייר.

ב. שולחן וכסאות המטבח: יש לנקותם היטב, שולחן יש לכסות בנייר או במפה.

ג. כלי האוכל ומכשירי החשמל: הרגילים להשתמש בהם בחמץ צריך למוכרם לגוי.

ד. כירים של גז: לכתחילה צריך לייחד לפסח כירת גז מיוחדת, ולכל הפחות חצובות מיוחדות לפסח, ואת הכירה של חמץ ימכור לגוי, מי שאין לו כירים לפסח צריך ללבנם ע"י ברנר והוי ליבון חמור, ולאחר מכן יעטוף אותה בניר כסף עבה ויכול להשתמש בה בפסח, וכן את משטח של הגז יש לכסות בנייר כסף עבה.

ה. כירים אינדוקציה יכול להשתמש ע"י משטח סיליקון שמניח על הכירים.

ו. פלטה חשמלית. ינקה אותה היטב בחומר ניקוי פוגם, לאחר מכן ידליקה למשך שעה, ויכסנה בנייר כסף עבה.

ז. תנור אפיה תנורי אפיה רגילים, אין להשתמש בהם בפסח, מכיוון שלא ניתן להכשירו, ויש לסוגרו ולמכור לגוי.

ח. תנור פירולטי נוהגים לא להשתמש בהם בפסח, אף ע"פ שיש בו חום של 500 מעלות והוי ליבון, מכיוון שלא שייך להכשיר את הגומיות והברזלים, וחמיץ בפסח אסור במשהו.

ט. קומקום ומיחם חשמלי צריך ליקח קומקום מיוחד לפסח, וכן במיחם להשתמש רק במיוחד לפסח, דלא שייך בהם הגעלה, משום שאולי צריך בכלל ליבון, אם הניחו עליהם חמיץ חם, או יצקו מהם על חמיץ.

י. מיקרוגל צריך מיוחד לפסח, מכיוון שיש לו חלקי זכוכית, ופלסטיק, ולא ניתן להכשירם.

יא. מקרר ומקפיא שייך לנקותם, ולכן יש לנקותם היטב, ולהניח עליהם ניר או פלסטיק קודם שישתמש בהם לפסח, במקפיא ישנם שטחים מוברגים, אין צורך לפתוח אותם ולנקות, מכיוון שמוגדר כחמיץ שנפלה עליו מפולת.

יב. כוור וברזים צריך להניח כוור מיוחד לפסח, כיוון שהכוורים הם חרס ולא שייך להגעילו, ובברזים צריך להכשירם ע"י שממתינים 24 שעות ללא שימוש במים החמים, לאחר מכן פותחים את המים חמים, שיזרמו בו ומערים עליו מקומקום, או מסיר, מים רותחים על הברז מבחוץ.

יג. מייבש כלים שמייבשים בהם כלים כל השנה, ניתן לנקותם היטב, ולהשתמש בהם בפסח.

יד. שיש יש להמתין 24 שעות בלי שימוש בהם, ולהגעילים ע"י עירווי מכלי ראשון מקומקום של חמיץ. לאחר ההגעלה יש לכסות את השיש, ע"י ניר כסף עבה, או טפט, דע"י זה הוי כדי קליפה.

מכל מקום ראוי שלא להניח את הסירים ישר על השיש בפסח, אלא על משטח, משום חשש לחור בנייר כסף, או מים מתחת הנייר כסף.

שימוש במוצרים בפסח

מסודר לפי סדר הא ב.

אבקת כביסה: נפסל מאכילת כלב, ומותרת בהנאה בפסח.

איפור מלבד אודם: אין צריך כשרות לפסח.

אודם: צריך כשרות לפסח, מכיוון שמורחים אותו על השפתים ויש בו ממשות.

אקונומיקה ושאר חומרי הניקוי: לא צריך הכשר, כיוון שנפסלו מאכילת כלב.

ביצים עם חותמת: מן הדין אין בזה שום חשש, ואף שיש החוששים שמא יש בדיו של החותמת חמיץ, אך כיוון שהוא נפסל מאכילת כלב, ואין בזה אדאחשביה כלל כיוון שהוא בתערובת. (עיין סימן תמ"ב ס"ק מג')

בשמים להבדלה: ציפורן וכדו' צריכים הכשר.

בושם: צריך הכשר לפסח, כיוון שסיכה כשתייה, ונעשה לתענוג.

דבק נייר וסלוטייפ: אינם צריכים כשרות לפסח מכיוון שכיום נעשים מחומרים סינטטיים, ולא מקמח.

דבק של מודעות קיר, זכריכת ספרים: יתכן ויש בהם חשש חמיץ, וכן דבק של מעטפות ובולים.

דגים קפואים: צריך כשרות לפסח שיש בעם תוספות בעיתיות.

דגים טריים: אין צריכים כשרות לפסח.

דגים מעושנים ומעובדים: צריך כשרות לפסח.

דאדורנט: כיוון שנפסל מאכילת כלב, ואינו חשוב כסיכה של תענוג, מותר להשתמש בו בפסח בלי כשרות. (ועיין עוד בסימן תמ"ב סעיף ט')

ווזלין: אין צריך כשרות לפסח.

ויטמינים: צריכים הכשר, ואם אין כשרות ימכרם לגוי.

חומי שינים (דנטאלי): אם יש בהם טעם וריח או ציפוי, צריכים הכשר.

כלים חד פעמים: מפלסטיק אין בהם חשש חמץ.

כלים חד פעמים מקרטון: יש בהם חשש עמילן וצריכים כשרות לפסח.

מברשות שינים: צריך לקנות חדשים לפסח.

מלח: צריך כשר לפסח. (תמוז' סעיף ה')

מגבונים: אין צריכים כשרות לפסח, דנפסל מאכילת כלב, ואין בהם חשש חמץ כלל.

משחת נעלים: אין צריכים כשרות לפסח, דנפסל מאכילת כלב, ואין בהם חשש חמץ כלל.

מגבות נייר: צריכות כשרות לפסח.

מי פה: צריך כשרות לפסח, ובמיוחד שיש בו טעם.

מזון לתינוקות: לרוב הם קטניות, ונוהגים להשתמש בהם בכלים מיוחדים, ובמקום מיוחד, (דחשיבי קטנים כחולה שאין בו סכנה, ומותר לאכילם קטניות, עיין במשנ"ב תנ"ג סק"ז).

מטהר אויר: אין צריכים כשרות לפסח, דנפסל מאכילת כלב, ומותר בהנאה.

משחת שינים: צריכה כשרות לפסח.

ניר אפיה: צריך כשרות לפסח, משום שיש בו חשש עמילן.

ניילון נצמד: צריך כשרות לפסח, שנמשח עליו חומר שומני כל השנה.

סבונים: כיוון שוודאי נפסל מאכילת כלב קודם לפסח, לא אסרינן משום אחשביה, ומותר להשתמש בו בפסח, ואף ששייך לומר בו איסור סיכה כשתיה, אך כיוון שלא אוכל דבר זה רק סך בו, לא שייך אחשביה בזה רק לאכילה, ולא לגבי סיכה.

סבון לשטיפת כלים: צריך הכשר לפסח, כיוון שמנקה בו כלי אכילה.

סוכר: צריך כשרות לפסח.

פיצוחים: צריכים כשרות לפסח, (דמעורב במלח לפעמים קמח)

פלסטינה: אין בו חשש חמץ, בר בצק, צריך למוכרו לגוי ולא לשחק בו בפסח.

קיסמים: צריכים הכשר רק כאשר יש בהם טעם.

קפה: צריך הכשר.

שפתון: צריך הכשר לכו"ע ואף שאין בהם טעם, כיוון שמניחים אותם בפיו ויש חשש שיאכלנו וכן שסיכה כשתיה.

שקיות אוכל: צריך הכשר.

שמן למאור: יש המהדרים לקנות כשר לפסח (משום שיש חשש של תוספת של מלח לימון שנעשה מדגן)

תבלינים: צריכים הכשר לפסח.

תבניות אלומיניום: חד פעמי, צריך כשרות לפסח. **תרופות:** סירופ צריך הכשר דיש בהם טעם, משחות, אין ציך כשרות לפסח, כדורים וטבליות צריך לברר קודם לפסח דיש מהם שנעשים מציפוי חומר מתוק.

הלכות מכירת ובריכת חמץ

- א.** מי שקשה לו לבדוק חמץ או לנקות ביתו ואת הארונות מחמץ, יכול להשכיר לגוי חדרים מסוימים ביום יג בניסן, ואז בליל יד אינו חייב לבדוק מקומות הללו שכבר הושכרו לגוי, ופרט מקומות אלו במכירה.
- ב.** צריך לעשות מחיצה במקומות אלו, או לסגורם בדבק וכדו' כדי שלא יבוא להכנס ולהשתמש שם בפסח.
- ג.** אף אם גר בשכירות, מותר לו להשכיר את המקומות האלו לגוי בפסח, מכיוון שהמשכיר אינו מקפיד.
- ד.** החדר המושכר לגוי צריך להיות סגור בכל הפסח, ואם צריך להוציא דבר מה מהחדר יכול, באופן חד פעמי ואקראי.
- ה.** חוץ ממכירת יג שזה בשביל לפטור את המקומות מבדיקה, צריך למכור במכירת יד' בניסן, משום שצריך לבער את החמץ שנמצא שם, שהוא שלו, ואין מועיל ביטול לבד וע"כ צריך למכור לגוי באחד מדרכי הקנינים.
- ו.** כיוון שיש הרבה פרטי דינים במכירת חמץ לכן נהגו לילך לרב ולמנותו שליח למכור את החמץ, וצריך לעשות עם הרב קנין לחיזו העניין, אבל אין זה לעיכובא.
- ז.** בשטר מכירת חמץ צריך לפרש מקום החמץ שמוכר, או לחילופין שישמן בביתו, מושכר לגוי, בדבק, או בצורה אחרת, ויכתוב שמוכר כל המקומות המסומנים בביתו, ויעשה זאת קודם למכירה.
- ח.** וצריך לכתוב בשטר המכירה איזה קרקע שמשכיר לגוי, ביום יד' ניסן בשביל קנין החמץ, שאגב זה יקנה את החמץ, ולא מועיל מה שנותן מקומות ביום יג' בניסן, אלא צריך לפרט מקום חדש.
- ט.** רבים מקפידים לא למכור חמץ גמור, כיוון שאין סומכים על המכירה, ודווקא חמץ גמור, אבל בספיקות ומינים שיש בהם חשש תערובת חמץ, מותר למכרם.
- י.** מקומות משותפים בבניין או מחסן או מקלט, טוב שיעשו, שימנו את הוועד בית שליח, להשכיר מקומות אלו לגוי בפסח.
- יא.** נחלקו הפוסקים אם מועיל מכירת חמץ, עבור אדם שלא יודע על המכירה (כגון על אבא או חבר שאינו שומר תו"מ), ובדיעבד יש להקל שאין נאסר לאחר הפסח.

הלכות בדיקת חמץ

- א.** בדיקת חמץ צריך לעשותו מיד לאחר תפילת מעריב, ומשום דתדיר ואינו תדיר תפילת מעריב קודמת.
- ב.** משהגיע זמן הבדיקה יזהר שלא להתחיל בשום מלאכה ואל יאכל ולא ילמד עד שיבדוק, ואם התחיל ללמוד פוסק.
- ג.** מחצי שעה קודם לזמן הבדיקה, אסור להתחיל במלאכה או באכילה, וכן לישן קודם הבדיקה.
- ד.** טעימה, מותר קודם הבדיקה דהיינו פת או מזונות, עד כביצה, ובפירות מותר אפי' הרבה.
- ה.** נוהגים להטמין עשרה פתיתים, כדי שימצא הבוק ויבערם, וטוב לרשום המקומות שהטמינו הפתיתים כדי שאם לא ימצא הבודק ידעו איכן זה.
- ו.** כדאי ונכון שהפתיתים שמניחים אותם יהיו פחות מכזית שאם יאבד אחד מהם לא יעבור בכל יראה, אך ביחד כל הפתיתים יהיו כזית כדי לקיים בהם מצוות ביעור חמץ.

ז. מברך אשר קידשנו במצוותיו וצווננו על ביעור חמץ (ואם בירך על בדיקת חמץ, צ"ע אם יצא, עיין פמ"ג תלב' סק"א)

ח. אם התחיל לבדוק בלא ברכה, יכול לברך כל זמן שלא סיים את הבדיקה, ואם סיים את הבדיקה לא יברך עכשיו, (נחלקו בפוסקים אם יכול לברך בשעת שריפה)

ט. אין לדבר בין הברכה לתחילת הבדיקה, ואם שח בדברים שאינם מצורך הבדיקה, חוזר ומברך, אחר שהתחיל בבדיקה מותר לכתחילה לדבר בדברים שהם צורך הבדיקה, ושאר דברים טוב שלא ידבר כדי שישים ליבו לבדוק בכל המקומות (ונפק"מ לאנשים שבודקים בשאר ימי השבוע אם נר או פנס שלא לדבר בעת בדיקה זו)

י. מי שיש לו כמה בתים, או בתים, חנויות, מחסן, וכדו' אפי' רחוקים זה מזה מברך ברכה אחת, ופותר הכל.

יא. מעיקר הדין יכולים לבדוק אף נשים וקטנים, אך לכתחילה אין סומכים עליהם, רק על אנשים מגיל בר מצווה, כיוון שיש בבדיקה הזו טורח גדול ויש לחוש שמא יתעצלו ולא יבדקו יפה.

יב. הנמצא בבית מלון בפסח, בודק את חדרו בליל יד', ואם הגיע ביום יד' צריך לבדו היטב בברכה, אם לא בדק בעל המלון בלילה.

יג. המתארח אצל אביו או חמיו בימי הפסח, ונתנו לו חדר מיוחד לימי הפסח, יכול לבדוק שם בברכה.

דיני ליל הסדר

מסודר לפי סדר סימני הסדר

קדש

א. קודם הקידוש בעל הבית מכריז קדש.

ב. מוזגין את הכוסות, ובעל הבית לא ימוזג לעצמו, שהוא דרך חירות.

ג. בכוס של קידוש צריך להקפיד לשתות רביעית מהכוס כיוון שצריך קידוש במקום סעודה, ואם אינו יכול או שקשה לוישתה לכל הפחות רוב רביעית בפעם אחת.

ד. אם הכוס מחזיק יותר מרביעית יש אומרים שצריך לשתות לכל הפחות את הרוב כוס, ואם אינו רוצה לשתות כ"כ לא יקח כוס גדולה רק כוס מחזיק רביעית.

ה. נכון לכוון בברכת בורא פרי הגפן לפטור כל מה שישתה אחר הקידוש עד כוס שני, שאז אם ישכח להסב יוכל לחזור ולשתות כוס אחר בהסיבה בלא ברכה ראשונה.

ו. יכוונו בברכת שהחינו על כל מצוות הלילה ד' כוסות, סיפור יציאת מצרים, אכילת מצה, מרור, כורך, אפיקומן, והלל.

ז. מי שרעב או צמא יכול לאכול פרי או לשתות מים אחר הקידוש כוס ראשון לפני אכילת הכרפס, ויאכל דבר שברכתו שהכל ויברך בורא נפשות קודם אכילת הכרפס.

ח. אישה שיוצאת יד"ח קידוש ע"י שמיעה מבעלה או מאדם אחר וכבר בירכה שהחינו כשהדליקה נרות, יכולה לענות אמן על ברכת שהחינו בקידוש, ולא הוי הפסק משום דברכת שהחינו דליל הסדר שייך לכל מצוות הלילה.

ורחין

א נוטלים ידים לטיבול הכרפס כדרך שנוטלים ללחם אבל אין לברך על נטילת ידים.

ב אין לדבר או להסיח דעת מהנטילה עד אחר אכילת הכרפס.

ג צריך לטבול בידו את הכרפס במי מלח, ולא יטבול במזלג, שהרי אם יטבול במלג אינו צריך בנטילה לדבר שטיבולו במשקה.

כרפס

א נוטל כרפס פחות מכזית וטובל במי מלח ומברך בורא פרי האדמה, ומכוון לפטור את המרור בברכה זו.

ב כרפס אין צריך הסיכה.

ג כל אחד מהמסובים מברך בורא פרי האדמה על הכרפס לעצמו, ואין יוצאים ע"י בעל הבית.

יהין

א יקח את המצה האמצעית ויבצענה לשתיים, לקיים מה שכתוב לחם עוני ודרכו של עני בפרוסה, ולכן צריך שאכילת המצה והאפיקומן יהיה בפרוסה ואת החלק הגדול יתן לאחד המסובים לשומרה לאפיקומן.

ב יזהר שישאר גם בקטן, כזית בריוח כדי לברך עליה על אכילת מצה, ולאכול ממנה כזית.

מגיד

א קודם ההגדה יכוון לקיים מצוות סיפור יציאת מצרים, ודברי הגר"ח מבריסק שבליל הסדר יש ג' דינים דשונה מהזכירה יש כל יום,

א. צריך לספר דרך שאלה ותשובה.

ב. צריך לספר את השתלשלות העניין ולהתחיל בגנות ולסיים בשבח.

ג. צריך לספר טעמי המצוות, וכדאמר רבן גמליאל פסח מצה ומרור וכו'.

ד. יספר בלשון שמבינים הנשים והקטנים, וכזה מקיים מצוות והגדת לבנך, וגם הנשים חייבות באמירת ההגדה.

ה. משעה שמתחיל את ההגדה אין לאכול ולשתות עד ברכת גאל ישראל, ובמקום הצורך כגון שהוא צמא יכול לשתות מים, וכן ראוי שלא להפסיק בדיבור של חולין שלא לצורך בזמן ההגדה.

ו. כוס שני למנהג אשכנז מברכין עליו בורא פרי הגפן, ומנהג בני ספרד שלא לברך.

ז. שותין הכוס בהסיכה, ולכתחילה ישתה כולו או רובו בדיעבד, ואם שתה בלא הסיכה יחזור וישתה כוס אחר בהסיכה, ולא יברך עליו בורא פרי הגפן, משום דברכת הגפן פוטרת את היין בסעודה.

רחצה

מי שברור לו ששמר ידיו היטב מעת שנטל את ידיו לכרפס, ולא נגע בדבר המטמא את הידיים, נכון שיטמא את ידיו קודם נטילת ידיים זו כדי שיוכל לברך, (ויחכך בראשו, או יגע במנעליו).

מוציא מצה

א. בליל הסדר צריך לכוון שרוצה לקיים מצוות עשה דאורייתא של אכילת מצה כדכתיב בערב תאכלו מצות.

ב. צריך לכוון בברכת על אכילת מצה אף על הכורך, וגם על אכילת אפיקומן, מכיוון שיש ראשונים שסוברים דזהו עיקר מצוות המצה באכילת האפיקומן.

ג. לוקח שלוש מצות ואת המצה הפרוסה בין שתי השלימות ויאחזם בידם ויברך המוציא, אח"כ יניח את המצה התחתונה ויאחזו בעליונה ובפרוסה, ויברך על אכילת מצה ואח"כ יבצע משתי המצות האלו ביחד, ויאכל בהסיבה כזית המעליונה וכזית מהפרוסה יחד.

ד. שיעור כזית לדעת החזו"א כ 30 גרם, ולדעת הגר"ח נאה כ 20 גרם, ולכן בכזית ראשון שהוא דאורייתא יש להחמיר בשיעור הגדול של 30 גרם.

ה. אעפ"י שאוכלים שני כזיתים צריך להחמיר רק בכזית אחד בשיעור הגדול לחומרא, ובכזית השני מספיק השיעור הקטן שהוא 20 גרם.

ו. חולה או זקן או נשים שינם יכולות לאכול את השיעור, יאכל כזית אחד לפי השיעור הקטן של 15 גרם.

ז. כל המסובים שאין לפניהם ג' מצות צריכים לאכול רק כזית אחד ואחרי הברכה יאכלו עוד מעט מהלחם משנה של בעל הבית.

ח. צריך לאכול את הכזיתים בשיעור של כדי אכילת פרס, ונחלקו הפוסקים בשיעורו אם הוא 2 דק' או שיעור של 4 דק' לכן הדרך הנכונה שיאכל משתי המצות מעט מעט וילעום עד שיתקבל בפיו שיעור שיכול לבלוע בבת אחת ויבלענו, וימשיך לאכול להשלים השיעור עד כדי אכילת פרס מהבליעה.

ט. צריך לאכול הכית מצה בהסיבה, וכן האוכל שני כזיתים אוכל בהסיבה ואם אכל בלא הסיבה יחזור לאכול כזית מצה בלא ברכה בהסיבה.

י. חולה או זקן שקשה לו לאכול מצה יכול לפוררה לפירורים דקים ואח"כ לאוכלם, וכן יכול לטבול את המצה במים ולאכלה מיד, ושר כל אדם לא יעשה כן לכתחילה, אבל בדיעבד יצא.

מרור

א. לוקח כזית מרור וטובל בחרוסת ואח"כ מנער את החרוסת, כדי לא להפיג טעם המרור.

ב. יברך על אכילת מרו, ויכוון לפטור גם את המרור שבכורך.

ג. אוכל המרור בלא הסיבה.

ד. אכילת מרור היא דרבנן, ולכן אפשר לשער כזית בשיעור הקטן שהוא 25 גרם, ובמרור שאוכל בכורך ניתן להקל גם בשיעור 17 גרם.

ה. לכתחילה לוקחין חסה לאכילת מרור, ויש שעוררו שחסה בזמנינו אין בה מרירות ולכן צריך לאכול הריין, וע"כ יחש לקחת חסה שיש בה מרירות כמו שמצוי בקלחים, דבזה וודאי יוצא ידי חובתו.

ו. הלוקחים חזרת (חריין) למרור טוחנים את החריין מבעוד יום במגרדת ומניחים בכלי סגור עד הלילה, ואם שכח לטחון מבעוד יום יכול לרסק ביו"ט בשינוי שירסק במגרדת הפוכה, או ע"ג מפה או שולחן ולא לתוך קערה.

כורך

א. לוקח כזית מהמצה השלישית, ועוד כזית מרור ומובל המרור בחרוסת ומנערה.

ב. כורך המצה עם המרור ואוכלם ביחד בהסיכה תוך כדי אכילת פרם.

ג. יזהר באכילת הכורך שכל האכילה והבליעה יהיה משניהם ממצה וממרור.

ד. המנהג לכרוך המרור בתוך המצה שיהיה חתיכת מצה מלעמלה וחתיכת מצה מלמטה.

ה. כיוון שכורך הוא מדרבנן מספיק ליקח 15 גרם מצה ובעת הצורך די אפי' ב 10 גרם.

שולחן עורך

א. יש פוסקים שצריך לאכול את כל הסעודה בהסיכה, אבל רוב העולם אין נוהגים כן, משום שאיננו רגילים בצורת אכילה זו כל השנה.

ב. אין אוכלים בשר ועוף צלויים בלילה הזה רק מבושלים.

ג. יש נוהגים לאכול את הביצה מהקערה בתחילת הסעודה, זכר לקרבן חגיגה.

ד. יש להזהר שלא לאכול הרבה מדאי, שלא יאכל אפיקומן באכילה גסה.

צפון

א. לאחר הסעודה אוכלים ממצה השמור לאפיקומן כל אחד כזית זכר לקרבן פסח הנאכל על השובע, ואף הנשים חייבות בזה.

ב. לכתחילה טוב לאכול שני כזיתים אחד זכר לקרבן פסח ואחד זכר למצה הנאכלת עמה.

ג. כיוון שאפיקומן הוא מדרבנן, מספיק לקחת 15 גרם לכל כזית,

ד. אוכלים האפיקומן בהסיכה ואם שכח לאוכלו בהסיכה נחלקו הפוסקים אם צריך לחזור ולאוכלו בהסיכה, ואם קשה עליו האכילה, אין צריך לחזור ולאכול, ואם כבר נטל ידיו למים אחרונים לא יאכל עוד פעם.

ה. אין לאכול את האפיקומן בשני מקומות, ואפי' בחדר אחד אין לאכול בשני שולחנות נפרדים.

ו. צריך להזהר לאכול אפיקומן קודם חצות.

ז. אחרי האפיקומן אין לאכול שום דבר, כדי שלא יעבור טעם המצה מפיו, שתית מים או סודה שאין טעמו חזק מותר.

ברך

- א. יש להדיח ולטוֹף את הכוס קודם ברכת המזון כיוון שנתלכלך משיוורי הסעודה.
- ב. מוזגים כוס שלישי ומברך עליו ברכת המזון אפי' שהוא ביחיד.
- ג. אם יש זימון נוהגים שבעה"ב מזמן כיוון שהוא מוב עין יבורך.
- ד. אחר ברכת הגפן שותה רוב כוס בהסיבה, ולכתחילה ישתה רביעית.
- ה. אם שכח יעלה ויבוא בברכת המזון ונזכר אחרי ששתה את הכוס נחלקו הפוסקים אם יחזור ויברך עם כוס או לא.
- ו. שה ששכחה יעלה ויבוא חייבת לחזור כיוון שחייבת באכילת מצה.

הלל

- א. כתב הרמ"א שלכתחילה יש לומר את ההלל קודם חצות, והעולם לא הקפידו ע"ז כיוון שמאריכים בהגדה לצורך סיפור יציאת מצרים.
- ב. מותר לגמור את ההלל אף שלא במקום אכילתו, ואע"פ שאינו שותה את כל הד' כוסות במקום אחד.
- ג. אומרים הלל מיושב, אבל לא בהסיבה.
- ד. מצווה להדר לומר את ההלל בשלושה כדי שיהיה אחד אומר לשניהם והם עונים לו, ואם אין לו ג' אנשים יכול לומר לאשתו ובניו
- ה. בסיום ההלל מברך בורא פרי הגפן, ושותה את כל הכוס, כדי שיוכל לברך עליו ברכה אחרונה על הגפן, ואומר ושמחנו ביום חג המצות, ואם שכח להזכיר אין חוזר.

נרצה

- מי שעשה כסדר הזה מרוצה לשמים,
יש לכסות את הכוס של אליהו הנביא, שלא יהיה מגולה ולמחרת מקדש עליו.

הודפס בחסות מיזם מאירים את השבת

מאירים את השבת
בשיתוף אתר המידע גני איילון

<p>מנצלים את השבת</p> <p>בנים לומדים 2 משניות ממסכת שבת בית קוראוי 2 סריקי תהילים מרמזים של יום שבת</p> <p>קטגוריה 250</p>	<p>מכבדים את השבת</p> <p>לומדים בשולחן השבת הלכה מהלכות שבת ממסכת שבת</p> <p>קטגוריה 250</p>	<p>מקבלים את השבת</p> <p>מדליקים נרות לסחות 5 דקות למכי הזמן המופיע בלוח</p> <p>קטגוריה 250</p>
---	---	--

אך משתתפים בהגרות: דרך אתר המידע גני איילון

ב. דרך גדרים פלוס « אתר המידע גני איילון » קטגוריה מאירים את השבת

אתר המידע של גני איילון
meydaga.com

ניתן לשלוח השתתפות עד יום ד' בשעה 10:00 בבוקר
תוצאות התגולה יפורסמו באתר המידע עד לשעה 19:00
ניתן לקחת שותפות במיזם, לרסאה, להצלחה, ולהצחה,
במיל 7693567 | או במייל sb7693567@gmail.com

לעני השאף הגדלת נחמה אסנת ברנשטיין ע"ה ב"ר אלתר יעודה